

1. ΓΙΑΤΙ Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ ΕΦΕΡΕ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΗ ΣΤΟ ΙΣΡΑΗΛ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/01/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 30/01/2024

Σελίδα: 9

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΑΠΟΨΗ

Γιατί η απόφαση της Χάγης έφερε ανακούφιση στο Ισραήλ

Του ΓΑΒΡΙΗΛ ΧΑΡΙΤΟΥ*

Με είσηψη ανακούφισης σχολιάστηκε στο Ισραήλ η προσωρινή διάταξη του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, στο πλαίσιο εκδίκασης της προσφυγής που κατέθεσε η Νότιος Αφρική, κατηγορώντας την ισραηλινή πλευρά για πράξεις γενοκτονίας στη Λωρίδα της Γάζας. Παρότι είναι γνωστό ότι η οριστική απόφαση αναμένεται να εκδοθεί μετά την πάροδο ετών, μία προσωρινή διάταξη που θα απαιτούσε άμεση κατάπαυση του πυρός –αν και θα στερείτο εκτελεστότητας– θα μπορούσε να προκαλέσει αλυσιδωτές διπλωματικές ζημιώσεις, καταλήγοντας ακόμη και σε απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας που θα μπορούσε να επιβάλει κατάπαυση πυρός. Υπ' αυτόν την έννοια, μία τέτοια προσωρινή διάταξη του Διεθνούς Δικαστηρίου θα αξιοποιείτο από κάθε ξένη κυβέρνηση που, για τους δικούς της λόγους, θα επέλεγε να τηρήσει επικριτική στάση έναντι του Ισραήλ. Πίναται, λοιπόν, εύκολα αντιληπτό πόσο σημαντικό

θέμα ήταν για το Ισραήλ με ποιες ακριβώς λέξεις θα διατύπωναν οι διεθνείς δικαστές την προσωρινή τους διάταξη.

Εδώ και πολλές δεκαετίες, ισχύει στο Ισραήλ η πεποίθηση πως «ό,τι και να γίνει, πάντα θα υπάρχει το σοσιέζιο ενός αμερικανικού βέτο». Ωστόσο, στο Ισραήλ του 2024 τίποτα δεν είναι αυτονόητο.

Μία προσωρινή διάταξη που θα απαιτούσε άμεση κατάπαυση του πυρός θα μπορούσε να προκαλέσει αλυσιδωτές διπλωματικές ζημιώσεις.

Οι διαφορές απόψεων μεταξύ των διακυβερνήσεων Νετανιάχου και Μπίντεν, τόσο πριν όσο και μετά τον πόλεμο, δύσκολα κρύβονται πια. Όσο μάλλον εντείνεται η αμερικανική προεκλογική εκστρατεία, δεν είναι σίγουρο ότι η διακυβέρνηση Μπίντεν θα είναι

πάντα πρόθυμη να ασκήσει ακόμη ένα βέτο υπέρ του Ισραήλ.

Τέλος, αυτή καθαυτή η ημερομηνία ανακοίνωσης της προσωρινής διάταξης του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης συνέπιπτε με την παραμονή της Διεθνούς Ημέρας Μνήμης των Θυμάτων του Ολοκαυτώματος (27 Ιανουαρίου). Μια δικανική κρίση που θα κατέληγε ότι το εβραϊκό κράτος διαπράττει γενοκτονία, θα αποτελούσε ένα άνευ προηγουμένου ηθικό ράπισμα για την ισραηλινή κυβέρνηση. Αντιστοίχως, όμως, μια τέτοια εξέλιξη θα αποδεικνυόταν στη συνέχεια άκρως επικίνδυνη για το σύνολο της διεθνούς κοινότητας, καθώς εύκολα θα μπορούσε κανείς να καταλήξει επαγωγικά στην ηθική αιτιολόγηση της άρτια σχεδιασμένης ομαδικής σφαγής της Χαμάς.

Όλοι οι παραπάνω προβληματισμοί ενόψει της ανακοίνωσης της προσωρινής διάταξης, παρότι είχαν προσεκτικά υποβαθμισθεί από τα ισραηλινά ΜΜΕ, απασχόλησαν έντονα την ισραηλινή δι-

πλωματία, η οποία κινήθηκε εντατικά και μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας. Ωστόσο, η ισραηλινή νευρική κατάσταση διαφάνηκε μέσω δημοσιογραφικών διαρροών, που κατηγορούσαν ευθέως τόσο την Παλαιστινιακή Αρχή όσο και την Ιορδανία ότι εμπλούτισαν με στοιχεία την επιχειρηματολογία της Νότιας Αφρικής – γεγονός που οι κυβερνήσεις σε Ραμιάλα και Αμμάν δεν αρνήθηκαν.

Εντέλει η διατύπωση της προσωρινής διάταξης του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης φρόντισε να μην παρασυρθεί στο ενδεχόμενο να προεικασεί το περιεχόμενο της οριστικής απόφασης του περί του εάν τελικά το Ισραήλ προβαίνει πράγματι σε πράξεις γενοκτονίας ή όχι. Αλλωστε, νομικά μιλώντας, μια τέτοια παραδοχή κατά το παρόν δικονομικό στάδιο θα αναρούσε την καθαυτή έννοια της προσωρινότητας της διάταξης. Ορθώς αρκέστηκε να ζητήσει από το Ισραήλ να υποβάλει εντός 30 ημερών λεπτομερή αναφορά με τα αντεπιχειρήματά του, προκειμένου να διαβιβαστεί

στην προσφεύγουσα Νότιο Αφρική, προκειμένου να ανταπαντήσει. Ορθώς κλήθηκε το Ισραήλ να μην προβεί σε ενέργειες που θα καθίστουσαν αδύνατη τη διαπίστωση των καταγγελλομένων.

Τα ισραηλινά κρατικά μέσα αναγνώρισαν τα εύσημα στον δικαστή Ααρν Μπαράκ, τώως πρό-

Όσο εννείνεται η αμερικανική προεκλογική εκστρατεία, δεν είναι σίγουρο ότι η κυβέρνηση Μπίντεν θα ασκήσει βέτο υπέρ του Ισραήλ.

δρο του Ανωτάτου Δικαστηρίου της χώρας, ο οποίος συμμετείχε και αυτός στη σύνθεση του Διεθνούς Δικαστηρίου. Παρότι ο Μπαράκ είναι γνωστό ότι ιδεολογικά δεν διακείται φιλικά έναντι του κυβερνητικού συνασπισμού και του Νετανιάχου, στην εισήγη-

σή του τόνισε ότι «σε περίπτωση απαίτησης άμεσης κατάπαυσης του πυρός και ενόσω δεν έχει διευκρινιστεί κατά πόσον ευσταθεί η κατηγορία περί γενοκτονίας, ουσιαστικά θα αφαιρείτο από το Ισραήλ το δικαίωμα να προστατεύσει τους πολίτες του, όπως οφείλει να πράξει κάθε κράτος». Η επισήμανσή του, μάλιστα, ότι η συγκεκριμένη κατηγορία κατά της χώρας του τον προσβάλλει προσωπικά, καθώς ο ίδιος είναι επίτιμος του Ολοκαυτώματος, έκανε ιδιαίτερη αίσθηση στην ισραηλινή κοινή γνώμη, η οποία από τις 7 Οκτωβρίου 2023 και εντεύθεν προσλαμβάνει τις φιλοπαλαιστινιακές διαδηλώσεις που πραγματοποιούνται στο εξωτερικό, και ειδικότερα στη Δύση, ως διαδηλώσεις συμπαραστάσης υπέρ της τρωμοκρατίας της Χαμάς.

* Ο κ. Γαβριήλ Χαρίτος διδάσκει Ιστορία των Πολιτικών Σχέσεων Ελλάδας - Ισραήλ - Κύπρου στο Πανεπιστήμιο Μπεν Γκουριόν και στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Είναι ερευνητής του **ΕΛΙΑΜΕΠ**.